

"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

Motyw niewoli

Już w Prologu autor określa sytuację, w której znalazła się młodzież polska, prześladowana przez senatora Nowosilcowa.

Główny bohater przedstawiony jest na początku jako więzień.

"Ty, co bliźnich katujesz, więzisz i wyrzynasz, I uśmiechasz się we dnie, i w wieczór ucztujesz"

Pierwsza scena to rozmowy więzionych Polaków w dawnym klasztorze ojców Bazylianów, przerobionym na więzienie.

Czytelnik poznaje historię zniewolonych i torturowanych bohaterów: Cichowskiego, Rollisona, Janczewskiego, Wasilewskiego i innych...

"Dano mu tyle kijów onegdaj na ślęztwie, że mu odtąd krwi kropli w twarzy nie zostało. Żołnierz przyszedł i podjął z ziemi jego ciało"

"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

Motyw poezji i samotności

Konrad jest poetą, który ma poczucie wyobcowania, niezrozumienia. Uważa, że jego zdolność kreowania świata stawia go na równi z Bogiem.

**„...Samotność - cóż po ludziach
czym śpiewak dla ludzi?...”**

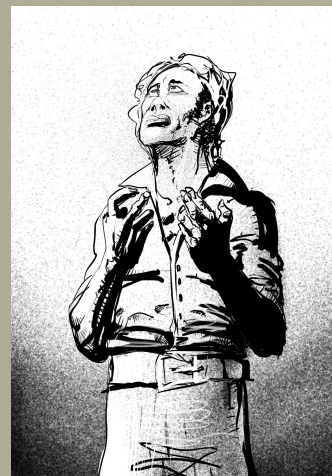
Motyw snu

Sen Senatora ujawnia jego lęki, obawy ale także marzenia. Śni mu się, że wszyscy go uważają i nagle Nowosilcow traci uznanie cara, a z nim szacunek innych. Przeraża go ta wizja.

Ewa doznaje widzenia, jak zdobi kwiatami obrazek Matki Boskiej, która daje je Jezusowi, a ten obsypuje nimi bohaterkę. Widzenie to zapowiada proces odrodzenia duszy Konrada.

Widzenia doznaje także Ksiądz Piotr, który przepowiada przyszłość narodu polskiego:

**"Z matki obcej; krew jego dawne bohaterzy,
A imię jego będzie czterdzieści i cztery"**

"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

Motyw matki

Pani Rollisonowa przychodzi do Senatora, żeby wstawić za swoim synem. Bardzo go kocha i jest gotowa do największych cierpień, by mu pomoc. Jest symbolem matek cierpiących z powodu bólu i prześladowań swoich dzieci.

**„Me dziecko, mój jedynak!
mój ojciec-żywiciel-
A ten żyje, i Pan Bóg jest,
i jest Zbawiciel!”**

Motyw cierpienia

Cierpi cały naród (młodzież polska, matki), ale jego ofiara zostanie doceniona. Martyrologia narodu polskiego została porównana przez Mickiewicza do ukrzyżowania Jezusa Chrystusa.

**„Gai wydał — Już porwali — już niewinne skronie
Zakrwawione, w szyderskiej, cierniowej koronie”.**

Motyw przemiany

Główny bohater przechodzi przemianę z romantycznego kochanka w patriotę. Miłość do kobiety zamienia na miłość do ojczyzny.

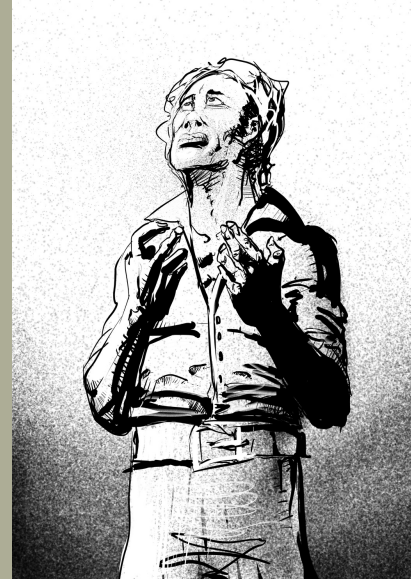
"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

Motyw buntu

Bohaterowie buntują się wobec polityki carskiej, wierzą w odzyskanie niepodległości i odrodzenie się narodu polskiego.

Konrad jest buntownikiem. Nie zgadza się na zaistniałą sytuację, nie potrafi jej zrozumieć. Kocha cały naród i na wzór mitologicznego Prometeusza jest gotowy do poświęceń. Oskarża Boga, że jego brak reakcji przyczynia się do cierpienia Polaków.

**„Ja wydam Tobie krwawszą bitwę
niżli Szatan:
On walczył na rozumy,
ja wyzwę na serca.”**

Motyw władzy

Konrad pargnie władzy, jaką posiada Bóg, chce rządzić duszami.

**"Ja chcę mieć władzę, jaką Ty posiadasz,
Ja chcę duszami władać, jak Ty nimi władasz".**

Senator Nowosilcow - namiestnik carski na ziemiach polskich, chce przypodobać się carowi i za wszelką cenę wyszukuje spisków wśród młodzieży polskiej. Okrutnie się z nią obchodzi - torturuje i wywozi na Syberię. Nawet demony brzydzą się jego duszą i chcą go ukarać za jego uczynki.

"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

Motyw Boga

W "Wielkiej Improwizacji" Konrad chce rozmawiać z Bogiem, ale mu się to nie udaje. Wygłasza swój monolog, w którym wyzywa Boga na pojedynek. Brak reakcji Stwórcy sprawia, że z każdym kolejnym zdaniem emocje bohatera rosną, popada w pychę i egoizm, zaczyna wątpić, zbliża się do bluźnierstwa.

**„... Odezwij się! – bo strzełę
przeciw twojej naturze
jeśli jej w gruzy nie zburzę
to wstrząsnę całym państwem
Twoim obszarem
(...)
krzyknę, żeś Ty nie ojcem świata,
ale ...”**

To czego nie osiągnął Konrad, stało się udziałem pokornego Księdza Piotra, który nigdy nie wątpił w Boga. Duchowny doznaje widzenia Polski jako Chrystusa narodów - idea mesjanizmu.

„A życie jego - trud trudów,/ A tytuł jego - lud ludów;”

"Dziady" cz. III - motywy w cytatach

Motyw patriotyzmu

Patrioci to przede wszystkim
młodzi ludzie, prześladowani
za miłość do ojczyzny.
Przebywają w więzieniach,
są katowani lub zsyłani
na Syberię.

Wysocki mówi:

**"Nasz naród jak lawa,
Z wierzchu zimna i twarda,
sucha i plugawa;
Lecz wewnętrznego ognia
sto lat nie wyziębi,
Plwajmy na tę skorupę
i zstąpmy do głębi"**

Motyw zdrady

Zdrajcą jest Doktor. Ponosi
karę, zginął porażony
piorunem, jak zapowiedział
Ksiądz Piotr.

**"A piorun go w ostatnim
pokoju wytropił,
Nie nie zepsuł i tylko ruble
srebrne stopił".**

**KARTA PRACY DO
TEKSTU IKONICZNEGO**

**W STYLU PYTAŃ
NIEJAWNYCH**

**W jaki sposób w tekstach kultury przedstawiani byli poeci?
Rozważ zagadnienie, odwołując się do fragmentu obrazu
"Polonia" (1891) oraz wybranych tekstów literackich.**

Adam Mickiewicz
wiedzie polskich
poetów. Za nim Juliusz
Słowacki i Zygmunt
Kraśiński.
Jan Styka, fragment
obrazu Polonia (1891)
Domena publiczna
[https://pl.wikipedia.org
/wiki/Mesjanizm_polski
#/media/Plik:Polonia_\(
fragment\).jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mesjanizm_polski#/media/Plik:Polonia_(fragment).jpg)

**Fragment obrazu
"Polonia" (1891)**

.....
.....
.....
.....
.....

**"Dziady" cz. III
A. Mickiewicza**

.....
.....
.....
.....
.....

"Tango" S. Mrożka

.....
.....
.....
.....
.....

**"Konrad Wallenrod"
A. Mickiewicza**

.....
.....
.....
.....
.....

**"Pieśni XXIV" z "Ksiąg wtórych"
Jana Kochanowskiego**

.....
.....
.....
.....
.....

SŁONIK

KARTA PRACY DO TEKSTU LITERACKIEGO

W STYLU PYTAŃ
NIEJAWNYCH

Jak postrzegany jest artysta i jego twórczość? Odwołaj się do fragmentu "Dziadów" cz. III Adama Mickiewicza oraz wybranego tekstu kultury albo utworu literackiego.

SCENA II

WIELKA IMPROWIZACJA

Konrad

"Ty Boże, ty naturo! dajcie posłuchanie. —
Godna to was muzyka i godne śpiewanie. —

Ja mistrz!

Ja mistrz wyciągam dłonie!

Wyciągam aż w niebiosy i kładę me dłonie
Na gwiazdach jak na szklanych harmoniki kregach.

To nagłym, to wolnym ruchem,

Kręcę gwiazdy moim duchem.

Milijon tonów płynie; w tonów miljonie

Każdy ton ja dobyłem, wiem o każdym tonie;

Zgadzam je, dzielę i łączę,

I w tęczę, i w akordy, i we stroj płacę,

Rozlewam je we dźwiękach i w błyskawic wstęgach. —

Odjąłem ręce, wzniosłem nad świata krawędzie,

I kręgi harmoniki wstrzymały się w pędzie.

Sam śpiewam, słyszę me śpiewy —

Długie, przeciągłe jak wichru powiewy,

Przewiewają ludzkiego rodu całe tonie,

Jęczą żalem, ryczą burzą,

I wieki im głucho wtórzają;

A każdy dźwięk ten razem gra i płonie,

Mam go w uchu, mam go w oku,

Jak wiatr, gdy fale kołysze,

Po świstach lot jego słyszę,

Widzę go w szacie obłoku.

Boga, natury godne takie pienie!

Pieśń to wielka, pieśń-tworzenie.

Taka pieśń jest siła, dzielność,

Taka pieśń jest nieśmiertelność!

Ja czuję nieśmiertelność, nieśmiertelność tworzę,

Cóż Ty większego mogłeś zrobić — Boże?"

Artysta we fragmencie "Dziadów" cz. III A. Mickiewicza

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Artysta w tekście ikonograficznym, np. fragmencie obrazu "Polonia" (1891) z poprzedniej karty pracy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Artysta w innym tekście literackim, np. "Weselu" S. Wyspiańskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SŁONIK